

EL GÈNERE DELS NOMS

tipus	terminacions	exemples
Forma bàsica de formació del femení. a) canvis en la consonant	masculí + a p/b, t/d, c/g, f/v, u/v, s/ss	<i>noi-noia, avi-àvia, gat-gata</i> <i>llop-lloba, nebot-neboda, amic-amiga,</i> <i>serf-serva, hereu-hereva, gos-gossa</i>
b) canvis en la vocal	e/a, o/a, u/a	<i>mestre-mestra, monjo-monja,</i> <i>uropeu-europea.</i>
c) canvis en la terminació	-na, -ina, -essa, -esa	<i>germà-germana, gall-gallina,</i> <i>metge-metgessa, príncep-princesa</i>
Formació del masculí a partir del femení	-a -ot	<i>dida-didot, abella-abel·lot, guilla-guillot</i>
Terminacions pròpies	-or -riu, -òleg -òloga	<i>actor-actriu, filòleg-filòloga</i>
Arrels diferents	terminacions lliures	<i>pare-mare, porc-truja, gendre-nora,</i> <i>ase-somera, cavall-euga</i>
Invariables	-aire, -cida, -ista	<i>el/la drapaire, el/la suïcida, el/la florista</i>

EL NOMBRE DELS NOMS

formació del plural	exemples	remarques
Forma bàsica singular + s	<i>home-homes, paret-parets</i>	
Els noms acabats en -a àtona fan el plural acabat en -es.	<i>casa-cases</i> <i>dona-dones</i>	Alteracions ortogràfiques: -ca ▶ -ques: <i>boca-boques</i> -ça ▶ -ces: <i>peça-peces</i> -ja ▶ -ges: <i>platja-platges</i> -ga ▶ -gues: <i>amiga-amigues</i> -gua ▶ -gües: <i>llengua-llengües</i> -qua ▶ -qües: <i>pasqua-pasqües</i>
Els noms acabats en vocal tònica afegeixen -ns per a formar el plural.	<i>mà-mans</i> <i>veí-veïns</i> <i>pi-pins</i> <i>carbó-carbons</i>	Només afegeixen -s: – Noms de lletra: <i>les as, les emes</i> – Noms de notes musicals: <i>els dos</i> – Formes gramaticals: <i>els síis, els nos</i> Altres: <i>sofàs, cafès, vostès...</i>
Els noms acabats en -s, -ç, -x, -ix, -tx fan el plural acabat en -os.	<i>mes-mesos</i> <i>comerç-comerços</i> <i>reflex-reflexos</i> <i>calaix-calaixos</i> <i>despatx-despatxos</i>	Els acabats en -s poden: – duplicar la essa: <i>os-ossos, cabàs-cabassos, tros-trossos.</i> – no duplicar la essa: <i>cas-casos, vas-vasos, nus-nusos.</i> Fan el plural afegint -s: <i>apèndixs, falçs, índexs, linxs...</i>
Els noms acabats en -sc, -st, -xt, -ig fan el plural acabat en -s o bé en -os.	<i>disc-discs/discos</i> <i>gust-gusts/gustos</i> <i>text-texts/textos</i> <i>passeig-passeigs/passejos</i>	
Hi ha noms invariables: – dies de la setmana – acabats en -us – alguns compostos – altres	– <i>dilluns, dimarts, dimecres</i> – <i>virus, tipus, focus, cactus</i> – <i>trencaclosques, milhomes</i> – <i>fons, temps, pols, llapis, tos, urbs</i>	